

**Euroopan unionin
osarahoittama**

Uudenmaan liitto
Nylands förbund

Valintaesitys maakunnan yhteistyöryhmän käsittelyyn

Hankkeen julkinen nimi	Esteettömyydestä energiansäästöä
Hakemusnumero	R-02825
Hakijan virallinen nimi	407203 Aalto-korkeakoulusäätiö sr
Osatoteuttajat	407205 Maanmittauslaitos
Toimintalinja	2 Hiilineutraali Suomi
Erityistavoite	2.1 Energiatohokkuustoimenpiteiden edistäminen ja kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen
Alkamispäivämäärä	1.3.2026
Päätymispäivämäärä	29.2.2028

Valintakokouksen päivämäärä	Uudenmaan maakunnanyhteistyöryhmän sihteeristö 3.12.2025 Uudenmaan maakunnanyhteistyöryhmä 16.12.2025
-----------------------------	---

Hakijan esittämä kuvaus hankkeen sisällöstä

"Esteettömyydestä energiansäästöä" -hankkeen tavoitteena on edistää energiatehokkuutta ja ilmastopäästövähennyksiä sujuvoittamalla kevyttä liikennettä ja julkista liikennettä rakennetussa ympäristössä sekä kehittämällä kannustimia kevyen liikenteen houkuttelevuuden kasvattamiseksi. Hanke on Aalto-yliopiston (Aalto) ja MML/Paikkatietokeskuksen (FGI) ryhmähanke. Hankkeessa käsitelty esteettömyys on tulkintaa rakennetusta ympäristöstä ja sen esteettömyydestä, mukaan lukien vuodenaikojen ja valaistuksen aiheuttamia vaikutuksia. Hankkeessa esteettömyyttä tulkitaan erilaisilla tunnusluvuilla, jotka kuvaavat mm. ympäristöä, reittiä, aluetta tai tilaa. Hankkeessa "esteettömyys" on määritelty laajemmin kuin normaalisti, koska sillä pyritään kuvaamaan osittain myös rakennetun ympäristön saavutettavuutta ja houkuttelevuutta eli myös ns. sujuvaa ja turvallista liikkumista. Näillä pyritään vaikuttamaan, kuinka moni valitsee kevyen liikenteen. Euroopan esteettömyysdirektiivin mukaan "Esteettömyyden määritelmä on, että ympäristö, palvelut ja viestintä on suunniteltu ja toteutettu niin, että kaikki ihmiset voivat toimia ja osallistua niihin yhdenvertaisesti ja itsenäisesti, riippumatta heidän ominaisuuksistaan, kuten fyysisistä, aisteihin tai ymmärtämiseen liittyvistä eroista. Se ei ole pelkkä fyysinen asia, vaan siihen kuuluvat myös sosiaaliset, henkiset ja psyykkiset ulottuvuudet, kuten syrjimättömyys ja yhdenvertainen ilmapiiri". Tässä hankkeessa kehitetään automaattisia menetelmiä ja mittareita sekä esteettömyyden tunnuslukuja rakennetussa ympäristössä. Samalla selvitetään, mitkä ovat kevyen liikenteen houkuttelevuuden kannustimia tai esteitä. Mihin näihin voitaisiin vaikuttaa tarjoamalla ajantasaisempaa ja tarkempaa tietoa esteettömyydestä ja olosuhteista? Kevyen liikenteen käyttöä voidaan parantaa Valtioneuvoston (2021) mukaan tehokkaimmin panostamalla 1) infrastruktuuriin, 2) turvallisuuteen, 3) palveluihin ja 4) asenteisiin. Keskeistä on tehdä kävelystä ja pyöräilystä houkuttelevin, helpoin ja nopein vaihtoehto lyhyillä ja keskipitkillä matkoilla. Fyysisen ympäristön infrastruktuuriin panostaminen vaikuttaa siihen, kuinka moni valitsee kevyen liikenteen. Tähän vaikuttaa se, onko

liikenneverkko selkeä, yhtenäinen ja kattava. Siinä ei saa olla puuttuvia osuuksia, eikä äkkinäisiä katvealueita. Reittien oletetaan olevan johdonmukaisia ja opastettuja. Väylien pintamateriaalien on oltava sileitä ja huollettuja sekä leveyksien on oltava riittäviä, tosin joskus on löydettävä tasapaino saavutettavuuden ja turvallisuuden välillä. Säännöllinen kunnossapito on ehdottoman tärkeää. Rakennetussa ympäristössä liikkumista helpottavat loivat kaltevuudet ja matalat kynnykset tai kynnyksettömyys. Liikuntarajoitteinen tarvitsee portaissa ja luiskissa levähdystasanteita, levähdyspenkkejä, loivia ja lyhyitä luiskia ja oikein mitoitettuja portaita käsijohteineen. Useat kaupungit ovat laatineet katualueiden suunnitteluun tyyppipiirustuksia, joissa on määritelty suunnitteluratkaisuja yksityiskohtaisesti. Eri kaupunkien ratkaisuissa on painotettu eri tavalla eri käyttäjäryhmien toiveita sekä rakentamisen ja kunnossapidon näkökulmia, ja ratkaisut eri kaupungeissa eroavat jonkin verran toisistaan. Turvalliset väylät toteutetaan liikennemuotojen erottelulla, turvallisilla suojateilla ja risteyksillä. Hyvät valaistus- ja näkyvyysolosuhteet lisäävät turvallisuudentunnetta. Laadukkaat pyöräpysäköintipaikat ja työmatkapyöräilyn tukeminen ovat tärkeitä, samalla työpaikkojen suihkutilat ja pukuhuoneet, pyöräien huoltopisteet ja sähköpyöräien latauspisteet lisäävät houkuttelevuutta. Asennevaikuttaminen sisältää kampanjoita sekä tiedotusta terveys, ympäristö- ja taloushyödyistä. Kevyen liikenteen priorisointi mm. liikennevalo-ohjauksella kaupunkisuunnittelussa lisää kevyen liikenteen sujuvuutta ja sitä kautta käyttöä. Liikkumisen seuranta auttaa osoittamaan kehitystä ja vahvistamaan asenteiden muutosta. Taloudelliset kannusteet vaikuttavat kulkutapajakaumaan. Digitaaliset sovellukset tukevat kävelijää ja pyöräilijää. Ne helpottavat reittivalintaa ja motivoivat liikkumaan enemmän. Suomi on sitoutunut puolittamaan kotimaan liikenteen päästöt vuoteen 2030 mennessä verrattuna vuoteen 2005. Toimet tavoitteen saavuttamiseksi on koottu fossiilittomaan liikenteen tiekarttaan, johon kuuluu myös kävelyn ja pyöräilyn edistäminen. Lisäksi tiekartan tavoitteena on parantaa ulkoilun ja arkiliikkumisen, kuten kävelyn ja pyöräilyn, edellytyksiä sekä nostaa liikunnallista kokonaisaktiivisuutta kaikissa väestöryhmissä. Tämä vaaditaan, jotta saavutetaan Liikenneministeriön (2018) kävelyn ja pyöräilyn edistämishjelmassa vuoden 2030 tavoitteeksi asetettu 30 prosentin matkamäärien kasvu. Se tarkoittaa noin 450 miljoonaa uutta kävely- ja pyöräilymatkaa vuoteen 2030 mennessä ja kävelyn ja pyöräilyn kulkutapaosuuden nousua 35–38 prosenttiin. Energiansäästö ja saastumisen vähentyminen tulevat niistä kilometreistä, jotka ajetaan pyörällä tai kävellään auton sijaan, näin vähenevät hiilidioksid- ja pienhiukkaspäästöt. Laajemmassa mittakaavassa tämä vähentää riippuvuutta fossiilisista polttoaineista, parantaa ilmanlaatua ja vähentää kaupunkien melutasoa. Hanke edistää energiatehokkuutta ja ilmastopäästövähennyksiä sujuvoittamalla ja lisäämällä kevyttä liikennettä sekä julkista liikennettä mittaamalla ja visualisoimalla käyttäjien sujuvaa liikkumista ja informoimalla liikkumisen esteistä sekä esteettömyyden tunnusluvuista kevyen liikenteen väylillä ja niille johtavilla liikenteen solmukohdilla. Hankkeessa selvitetään, miten kevyen liikenteen houkuttelevuuden kannustimiin ja esteisiin voidaan vaikuttaa tarjoamalla ajantasaisempia ja vähemmän resursseja vieviä tunnuslukuja, palveluita ja 3D-virtuaalipalveluja tuomaan samalla tarkempaa tietoa esteettömyydestä ja olosuhteista. Hanke kehittää automaattisia mittausten menetelmiä ja -konsepteja reaaliaikaisempaan esteettömyyteen perustuen sensori- ja anturiteknoologiaan. Hanke tuottaa myös esteettömyystunnuslukuja, joita erilaiset karttasovellukset (esim. reittioppaat) voisivat käyttää yhtenä kriteerinä esim. reitityssuosituksille. Hanke pyrkii huomioimaan olemassa olevan rakennetun esteettömyyden ja tulevaa suunniteltavaa esteettömyyttä.

Lisätietoja hakemuksesta

Hakemus kohdentuu Uudellemaalle.

Tuen lisäksi hakijat on osoittanut omarahoitusosuutta.

Kustannusarvio ja rahoitusuunnitelma

Rahoituksen yhteenveto	Haettava EU- ja valtion rahoitus (€)	%	Rahoitus yhteensä (€)
Aalto-korkeakoulusäätiö sr	197 997	70	282 853
Maanmittauslaitos	178 441	70	254 917
Haettu Uudenmaan kehyksestä			

Rahoittajan arvio hakemuksesta

Hakemus ei täytä laillisuusperusteita ja tullaan näin ollen hylkäämään. Alueiden kehittämisen ja Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan hankkeiden rahoittamisesta annetun lain (757/2021) 37 § mukaan tukea ei voi myöntää, jos hanke tai tuen saaja ei täytä yleisiä valintaperusteita. Hakemuksella ei täyty valintaperuste 1 Hakemuksessa kuvatun hankkeen toimenpiteet ja tuen hakija kuuluvat sen rahaston säädösten soveltamisalan piiriin, josta tukea haetaan. Hankkeen toimenpiteet voidaan kohdentaa yleisasetuksen liitteessä mainittuun tukitoimityyppeihin ja tuettava toiminta on ohjelman erityistavoitteen mukaista.

Hakemuksella kuvattu toiminta painottuu älykkääseen liikkumiseen ja sen toteuttamiseen. Tämän kaltainen toiminta kuuluu Uudistuva ja osaava Suomi -ohjelmassa erityistavoitteeseen 1.2, joka ei ollut avoinna tässä haussa.

Ratkaisun perustelut ja jatkotoimenpiteet

Yleisten valintakriteerien täytyminen arvioitu kokouksessa 17.11.2025. Hakemus ei täytä laillisuusperusteita ja eikä näin ollen voi tulla rahoitetuksi.

Rahoittaja puoltaa hakemuksen hyväksymistä

Ei

Lisätietoa:

Hanna Laaksonen
johtava rahoitusasiantuntija
Uudenmaan liitto